

Articolul 117 din Constituția Spaniei din 1978 stabilește principiul unității jurisdicționale, care constituie fundamentul pentru organizarea și funcționarea instanțelor din această țară.

În cadrul sistemului juridic din Spania, competența de drept comun este împărțită în patru domenii ale dreptului: civil, penal, contencios administrativ și social sau al muncii.

Pe lângă cele patru domenii ale dreptului care țin de competența de drept comun, sistemul juridic spaniol recunoaște competența militară, care face parte integrantă din sistemul judiciar al statului (*Poder Judicial del Estado*) și care revine exclusiv instanțelor militare stabilite de lege.

Conflictele de competență dintre, pe de o parte, instanțele din orice domeniu al dreptului care țin de competența de drept comun și instanțele militare, pe de altă parte, sunt soluționate de o cameră specială a Curții Supreme (*Tribunal Supremo*) — Camera pentru Conflicte de Competență (*Sala de Conflictos de Jurisdicción*) — formată din Președintele Curții Supreme, doi magistrați din cadrul camerei Curții Supreme pentru domeniul dreptului în care se produce conflictul și doi magistrați din cadrul Camerei pentru chestiuni militare (*Sala de lo Militar*), toți aceștia fiind numiți de plenul Consiliului General al Sistemului Judiciar (*Consejo General del Poder Judicial*).

În domeniile dreptului care țin de competența de drept comun, unele instanțe se pot specializa într-o anumită materie. Printre exemplele în acest sens se numără instanțele care tratează violența împotriva femeilor, instanțele comerciale, instanțele cu atribuții speciale în materie de pronunțare a sentințelor penale, precum și instanțele pentru minori.

Legea organică privind sistemul judiciar (*Ley Orgánica del Poder Judicial* – LOPJ) prevede existența următoarelor instanțe specializate:

INSTANȚE COMERCIALE

Instanțele comerciale (*Juzgados de lo Mercantil*), care funcționează de la 1 septembrie 2004, sunt instanțe specializate. Acestea fac parte din sistemul jurisdicțional civil.

COMPETENȚĂ TERITORIALĂ

În general, fiecare provincie are cel puțin o instanță comercială — cu sediul în capitala provinciei — cu competență pe întregul teritoriu al provinciei.

De asemenea, instanțele comerciale pot fi create în alte orașe decât capitala provinciei, unde dimensiunea populației, existența centrelor industriale sau comerciale ori activitatea economică justifică acest lucru. Întinderea competenței acestor instanțe este stabilită în conformitate cu cerințele fiecărei cauze în parte.

Instanțele comerciale pot fi create cu o competență care să se extindă la două sau mai multe provincii din cadrul aceleiași comunități autonome.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

Instanțele comerciale judecă acele cauze care apar în legătură cu **insolvența**, în condițiile specificate în legislația aplicabilă acestora.

De asemenea, instanțele comerciale judecă chestiuni care intră sub incidența sistemului jurisdicțional civil, inclusiv revendicări în care sunt exercitate drepturile de acțiune în legătură cu concurența neloială, proprietatea industrială, proprietatea intelectuală și publicitatea, precum și toate acele acțiuni care, în cadrul acestui sistem jurisdicțional, sunt formulate în temeiul regulamentelor care guvernează societățile comerciale și cooperativele.

Instanțele comerciale au competența de **a recunoaște și de a executa sentințele străine și alte decizii juridice și de arbitraj**, în cazul în care acestea se referă la chestiuni care intră în domeniul lor de competență, cu excepția cazului în care ar trebui să fie judecate de o altă instanță în conformitate cu tratatele internaționale și alte norme.

RECURSURI

Instanțele provinciale judecă recursurile prevăzute de lege formulate împotriva deciziilor pronunțate în primă instanță de către instanțele comerciale, cu excepția celor pronunțate în cauze de insolvență, care soluționează chestiuni legate de muncă, în care trebuie să fie specializate una sau mai multe dintre secțiile acestora, în conformitate cu dispozițiile LOPJ.

Alte recursuri pot fi formulate astfel cum prevede LOPJ în cazurile stabilite în LOPJ.

INSTANȚELE PENTRU MĂRCILE UNIUNII EUROPENE

Instanțele pentru mărcile Uniunii Europene (*Juzgados de Marca Comunitaria*) sunt instanțele comerciale din Alicante în măsura în care acestea își exercită competența pentru a judeca în mod exclusiv și în primă instanță toate cauzele formulate în temeiul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară și ale Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare.

În exercitarea acestei competențe, competența respectivelor instanțe se extinde asupra întregului teritoriu național al Spaniei și, exclusiv în acest scop, ele sunt denumite instanțe pentru mărcile Uniunii Europene.

Acestea fac parte din sistemul jurisdicțional civil.

În plus, secția specializată sau secțiile specializate ale instanței provinciale din Alicante judecă, de asemenea, în mod exclusiv și în a doua instanță, toate recursurile menționate la articolul 101 din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară și în Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare. În exercitarea acestei competențe, competența respectivelor instanțe se extinde asupra întregului teritoriu național al Spaniei și, exclusiv în acest scop, ele sunt denumite instanțe pentru mărcile Uniunii Europene.

INSTANȚE CU ATRIBUȚII SPECIALE ÎN MATERIE DE PRONUNȚARE A SENTINȚELOR PENALE

Instanțele cu atribuții speciale în materie de pronunțare a sentințelor penale (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) realizează funcțiile jurisdicționale prevăzute de Legea generală privind pronunțarea sentințelor penale (*Ley General Penitenciaria*) în materie de executare a pedepselor cu închisoarea și a măsurilor de securitate, exercitând control jurisdicțional asupra puterii disciplinare a autorităților de pronunțare a sentințelor penale, protejând drepturile și beneficiile deținuților din închisori și în alte chestiuni specificate de lege. Acestea fac parte din sistemul jurisdicțional penal.

COMPETENȚĂ TERITORIALĂ

În cadrul sistemului jurisdicțional penal, fiecare provincie are una sau mai multe instanțe cu atribuții speciale în materie de pronunțare a sentințelor penale.

Orașul Madrid are una sau mai multe instanțe centrale cu atribuții speciale în materie de pronunțare a sentințelor penale cu competență pentru întregul teritoriu al Spaniei.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

Instanțele cu atribuții speciale în materie de pronunțare a sentințelor penale realizează funcțiile jurisdicționale prevăzute de Legea generală privind pronunțarea sentințelor penale în materie de executare a pedepselor cu închisoarea și a măsurilor de securitate, exercitând control jurisdicțional asupra puterii disciplinare a autorităților de pronunțare a sentințelor penale, protejând drepturile și beneficiile deținuților din închisori și în alte chestiuni specificate de lege.

RECURSURI

Instanțele provinciale judecă recursurile prevăzute de lege formulate împotriva deciziilor pronunțate de instanțele provinciale cu atribuții speciale în materie de pronunțare a sentințelor penale.

Alte recursuri pot fi formulate astfel cum prevede LOPJ în cazurile stabilite în LOPJ.

INSTANȚE PENTRU MINORI COMPETENȚĂ TERITORIALĂ

Fiecare provincie are cel puțin o instanță pentru minori (*Juzgado de Menores*) — cu sediul în capitala provinciei — cu competență pe întregul teritoriu al provinciei.

Orașul Madrid are o instanță centrală pentru minori, cu competență pentru întregul teritoriu al Spaniei, care judecă acele cauze care îi sunt alocate prin legislația care guvernează răspunderea penală a minorilor.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

Instanțele pentru minori au competență pentru a judeca acele cauze care implică presupuse infracțiuni comise de persoane cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani.

Judecătorii din instanțele pentru minori îndeplinesc funcțiile prevăzute în legislația referitoare la minorii care au comis acțiuni clasificate drept infracțiuni, precum și funcțiile care, în legătură cu minorii, le sunt alocate prin lege.

RECURSURI

Instanțele provinciale judecă recursurile prevăzute de lege formulate împotriva deciziilor pronunțate de instanțele provinciale pentru minori.

Alte recursuri pot fi formulate astfel cum prevede LOPJ în cazurile stabilite în LOPJ.

INSTANȚELE CARE SE OCUPĂ DE VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR COMPETENȚĂ TERITORIALĂ

Fiecare district are cel puțin o instanță care se ocupă de violența împotriva femeilor (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), care își are sediul în capitala districtului și care are competență pe întregul teritoriu al provinciei. Numele acestora este dat de comuna în care își au sediul.

Guvernul, la propunerea Consiliului General al Sistemului Judiciar și, după caz, sub rezerva unui raport al guvernului comunității autonome în cazurile în care administrarea justiției a fost atribuită acelei comunități autonome, poate, prin decret-lege, să extindă competența anumitor instanțe care se ocupă de violența împotriva femeilor la două sau mai multe districte din aceeași provincie.

Consiliul General al Puterii Judiciare poate să accepte, sub rezerva unui raport al camerelor guvernului (*Salas de Gobierno*), ca, în jurisdicțiile în care se impune acest lucru și în funcție de numărul de cauze, cauzele tratate de aceste instanțe să poată fi judecate de un tribunal de primă instanță și de investigații preliminare (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*) sau de către o instanță penală locală (*Juzgado de Instrucción*), după caz.

În districtele în care există doar un tribunal de primă instanță și de investigații preliminare, acesta va fi instanța care judecă chestiunile care țin de competența instanțelor care se ocupă de violența împotriva femeilor.

Acestea fac parte din sistemul jurisdicțional penal.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

Instanțele care se ocupă de violența împotriva femeilor judecă, în cadrul sistemului penal și, în fiecare cauză, în conformitate cu procedurile și recursurile prevăzute de Codul de Procedură Penală (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), următoarele chestiuni, printre altele:

Investigarea acțiunilor privind răspunderea penală, care rezultă din infracțiunile enumerate în titlurile Codului Penal (*Código Penal*) legate de omucidere, avort, vătămare corporală, vătămarea corporală a unui fetus, privarea de libertate, infracțiuni contra integrității morale, contra libertății sexuale, contra dreptului la viață privată și la protecția imaginii personale și a reputației sau orice alte infracțiuni comise prin violență sau intimidare, în cazul în care aceste infracțiuni au fost comise împotriva soției actuale sau a fostei soții ori împotriva unei femei care se află sau s-a aflat într-o relație sentimentală comparabilă cu infractorul, indiferent dacă aceștia locuiesc împreună sau nu, precum și cele comise împotriva descendenților infractorului sau ai soției ori ai concubinei sau împotriva minorilor ori a persoanelor cu handicap recunoscute legal care locuiesc cu infractorul sau aflate sub autoritatea, protecția, tutela, în îngrijirea sau custodia *de facto* soției sau a concubinei, inclusiv în cazul în care a avut loc un act de violență bazată pe gen.

Investigarea acțiunilor privind răspunderea penală, care rezultă din orice infracțiune contra drepturilor și obligațiilor familiei, atunci când victima este oricare dintre persoanele menționate la punctul anterior.

Emiterea ordinelor de protecție corespunzătoare pentru victime, fără a aduce atingere autorității judecătorești de serviciu (*Juez de Guardia*).

Judecarea și pronunțarea de hotărâri judecătorești cu privire la infracțiuni minore pentru care acestea au competență conform legii, atunci când victima este una dintre persoanele menționate la punctul de mai sus.

Emiterea și executarea instrumentelor de recunoaștere reciprocă legate de deciziile penale din Uniunea Europeană pentru care acestea au competență.

Investigarea acțiunilor privind răspunderea penală, care rezultă din încălcarea prevăzută și pedepsită de articolul 468 din Codul Penal, atunci când persoana afectată de infracțiunea a cărei sentință, măsură asigurătorie sau măsură de securitate a fost încălcată este soția actuală sau fosta soție sau o femeie care se află sau s-a aflat într-o relație sentimentală comparabilă cu infractorul, indiferent dacă aceștia au locuit împreună sau nu, precum și cele comise împotriva descendenților infractorului sau ai soției ori ai concubinei sau împotriva minorilor ori a persoanelor cu handicap recunoscute legal care locuiesc cu infractorul sau care se află sub autoritatea, protecția, tutela sau în îngrijirea soției sau a concubinei.

Instanțele care se ocupă de violența împotriva femeilor pot să judece, în cadrul sistemului civil și, în fiecare cauză, în conformitate cu procedurile și recursurile prevăzute de Codul de Procedură Penală, următoarele chestiuni, printre altele:

Cele legate de filiație, maternitate și paternitate.

Cele legate de anularea căsătoriei, separare și divorț.

Cele legate de relațiile tată/copil.

Cele menite să adopte sau să modifice măsuri legate de probleme de familie.

Cele legate în mod exclusiv de custodia copiilor sau de plățile de întreținere reclamate de un părinte împotriva celui alt în numele copiilor.

Cele legate de necesitatea aprobării adopției.

Cele menite să conteste decizii administrative privind protecția minorilor.

Instanțele care se ocupă de violența împotriva femeilor au competență exclusivă și de excludere în cadrul sistemului civil atunci când sunt îndeplinite în același timp următoarele condiții:

În cazul procedurilor civile legate de oricare dintre chestiunile menționate la punctul anterior.

În cazul în care una dintre părțile la procedura civilă este victima unor acte de violență bazată pe gen.

În cazul în care una dintre părțile la procedura civilă este acuzată de a fi autorul, instigatorul sau complicele necesar pentru efectuarea actelor de violență bazată pe gen.

În cazul în care au fost introduse în fața instanțelor care se ocupă de violența împotriva femeilor acțiuni penale cu privire la infracțiuni sau infracțiuni minore care rezultă dintr-un act de violență împotriva femeilor sau dacă a fost emis un ordin de protecție cu privire la o victimă a violenței bazate pe gen.

Atunci când judecătorul constată că acțiunile aduse la cunoștința instanței nu constituie în mod cert o formă de violență bazată pe gen, judecătorul poate să respingă acțiunea, trimițând-o la instanța relevantă.

În toate aceste cazuri, nu este permisă medierea.

RECURSORI

Instanțele provinciale judecă recursurile prevăzute de lege formulate împotriva deciziilor pronunțate de instanțele care se ocupă de violența împotriva femeilor.

Alte recursuri pot fi formulate astfel cum prevede LOPJ în cazurile stabilite în LOPJ.

INSTANȚE SPECIALIZATE CREATE PRIN REZOLUȚIE A CONSILIULUI GENERAL AL SISTEMULUI JUDICIAR

În Spania și fără a aduce atingere principiului unității jurisdicționale în măsura în care acestea fac parte din cele cinci sisteme jurisdicționale, instanțele specializate pot fi create nu numai prin Legea organică privind sistemul judiciar, ca în cazul instanțelor comerciale, al instanțelor pentru minori sau al instanțelor care se ocupă de violența împotriva femeilor, ci și de către Consiliul General al Sistemului Judiciar în temeiul articolului 98 din legea menționată anterior, ca în cazul instanțelor pentru familie (*Juzgados de Familia*), al instanțelor de executare ipotecară (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) și al instanțelor de executare (*Juzgados de Ejecutorias*).

Alte instanțe specializate

Articolul 117, titlul VI, privind sistemul judiciar, din Constituția Spaniei din 1978 stabilește principiul unității jurisdicționale, care constituie fundamentul pentru organizarea și funcționarea instanțelor din această țară.

Acest principiu se reflectă în existența unei singure competențe formate dintr-un singur corp de judecători și magistrați care constituie competența de drept comun.

Constituția Spaniei prevede că justiția provine de la oameni și este administrată în numele regelui de către judecătorii și magistrații care sunt membri ai sistemului judiciar și care sunt independenți, au un mandat fix, răspund pentru actele lor și se supun doar statului de drept.

Judecătorii și magistrații pot fi destituiți, suspendați, transferați sau pensionați numai din motivele și sub rezerva garanțiilor prevăzute de lege.

Exercitarea autorității judiciare în orice tip de acțiune, atât în pronunțarea, cât și în asigurarea executării hotărârilor judecătorești, revine în mod exclusiv instanțelor prevăzute de lege, în conformitate cu normele de competență și cu regulamentul de procedură care pot fi stabilite de lege.

Instanțele nu exercită nicio altă competență decât cele indicate în secțiunea precedentă și cele care le sunt alocate în mod expres prin lege ca o garantare a oricărui drept.

În afara sistemului judiciar, Constituția însăși prevede, la diferite titluri, existența a două curți constituționale. Acestea beneficiază de independență deplină și de imparțialitate și se supun exclusiv statului de drept.

Acestea sunt Curtea Constituțională (*Tribunal Constitucional*) și Curtea de Conturi (*Tribunal de Cuentas*).

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Curtea Constituțională din Spania este situată în afara sistemului judiciar.

Aceasta este interpretul suprem al Constituției, independent de alte organisme constituționale și se supune exclusiv Constituției și legii organice corespunzătoare.

Aceasta este unică în ceea ce privește competența sa, care se extinde asupra întregului teritoriu al Spaniei.

COMPONENTĂ

Curtea Constituțională este formată din 12 magistrați numiți de rege. Patru dintre acești magistrați sunt propuși de Congresul Deputaților (*Congreso de los Diputados*), fiind necesară o majoritate de trei cincimi a membrilor săi; patru magistrați sunt propuși de senat (*Senado*), fiind necesară aceeași majoritate; doi magistrați sunt propuși de guvern și doi magistrați sunt propuși de Consiliul General al Sistemului Judiciar. Magistrații numiți aleg un președinte și un vicepreședinte din rândul lor.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

Curtea Constituțională judecă cauzele în maniera prevăzută de lege și astfel cum stabilește legea, inclusiv:

Recursuri privind chestiuni de neconstituționalitate împotriva legilor, dispozițiilor de reglementare și actelor cu putere de lege.

Recursuri legate de încălcarea drepturilor și a libertăților civile enumerate la articolul 53 alineatul (2) din Constituție.

Conflicte constituționale de competență între stat și comunitățile autonome sau între comunitățile autonome.

Conflicte între organismele constituționale ale statului.

Declarații privind constituționalitatea tratatelor internaționale.

Pentru mai multe informații, consultați: [Curtea Constituțională](#)

CURTEA DE CONTURI

Curtea de Conturi este organismul suprem de audit pentru conturile și gestiunea economică a statului și a sectorului public.

Fără a aduce atingere propriei sale competențe, Curtea de Conturi face parte din legislativ și raportează în mod direct Parlamentului Spaniei (*Cortes Generales*).

COMPONENTĂ

Curtea de Conturi este formată din 12 membri, cunoscuți ca auditori (*Consejeros de Cuentas*), șase dintre aceștia fiind numiți de Congresul Deputaților și șase de Senat. Aceștia beneficiază de aceeași independență și de același mandat fix și se supun aceluiași norme privind incompatibilitatea funcției ca și judecătorii.

FUNCȚII

Curții de Conturi îi sunt atribuite două funcții:

Funcția de audit, caracterizată ca fiind externă, permanentă și de consum, constă în verificarea măsurii în care activitatea economică și financiară a sectorului public respectă principiile legalității, eficienței și economiei.

Funcția jurisdicțională este aceea de a judeca acele cauze de răspundere fiscală împotriva persoanelor responsabile pentru bunurile, veniturile sau efectele publice și este menită să compenseze fondurile publice afectate de deturnare, de neprezentarea de justificări complete sau adecvate ori de alte cauze sau acțiuni.

Pentru mai multe informații, consultați: [Curtea de Conturi](#).

INSTANȚE DE DREPT CUTUMIAR

Articolul 125 din Constituție recunoaște aceste instanțe ca fiind unul dintre mijloacele de participare a publicului la administrarea justiției.

Articolul 19 din Legea organică privind sistemul judiciar recunoaște ca instanțe de drept cutumiar (*tribunales consuetudinarios*) Tribunalul Apelor din Câmpia Valenciei (*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*) și Consiliul Înțelepților din Murcia (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*). Ambele sunt instituții de drept cutumiar, care tratează chestiuni legate de gospodărirea apelor.

Din 2009, aceste două instanțe de drept cutumiar din Spania au fost incluse pe Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității și constituie dovada vie a capacității grupurilor de oameni de a înființa în mod democratic instituții complexe din rândul propriilor lor membri.

TRIBUNALUL APELOR DIN CÂMPIA VALENCIEI

Aceasta este cea mai veche instituție judiciară din Europa.

Tribunalul acționează pe teritoriul Valenciei.

Tribunalul este format din opt membri aleși în mod democratic de către fermierii din Huerta Valenciana (o regiune fertilă a Valenciei). Domeniile sale de competență sunt distribuția echitabilă a apei între diverșii proprietari de terenuri, soluționarea litigiilor care apar între fermieri și impunerea de sancțiuni pentru încălcări ale regulamentelor privind irigațiile.

CONSILIUL ÎNȚELEPȚILOR DIN MURCIA

Consiliul Înțelepților din Murcia datează din perioada medievală. Acesta este instituționalizat și reglementat din 1849 ca fiind curtea supremă de justiție pentru Huerta de Murcia (o regiune fertilă din Murcia). Consiliul este format dintr-un președinte, un secretar și cinci membri.

Consiliul Înțelepților din Murcia își organizează ședințele în mod public în fiecare joi în camerele autorității locale și soluționează fiecare cauză în sesiunea din ziua respectivă sau cel târziu până la următoarea ședință. Hotărârile sunt pronunțate în mod direct și printr-un vot cu majoritate, deși, în cazul unui balotaj, președintele are votul decisiv. Sancțiunile rezultate ca urmare a hotărârilor pronunțate de Consiliul Înțelepților din Murcia sunt exclusiv de natură monetară. Deciziile pronunțate de această instanță sunt definitive, ferme și executorii.

Pentru mai multe informații, consultați: [Consiliul Înțelepților](#).

Linkuri asociate

[CONSILIUL GENERAL AL SISTEMULUI JUDICIAR DIN SPANIA](#)

[CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A SPANIEI](#)

[CURTEA DE CONTURI A SPANIEI](#)

[INSTANȚELE DE DREPT CUTUMIAR DIN SPANIA](#)

Ultima actualizare: 17/01/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.